

Lesdoel

De kinderen ervaren hoe de groep hun gedrag kan beïnvloeden. Daarna leren ze allerlei eigenschappen van elkaar kennen en ontdekken ze, aan de hand van de magische onderwaterwereld, welke eigenschappen zij zelf in kunnen zetten om de groep te versterken.

Eindproduct

Een grote onderwaterpuzzel met van alle leerlingen een puzzelstuk met daarop een eigenschap waarmee zij de groep versterken.

Lesduur

Basisles (deel 1 en 2): 60 minuten
Verwerking (deel 3): naar eigen inzicht

Lesorganisatie

De kinderen maken een puzzelstuk over zichzelf. Print voor elk kind een leeg puzzelstuk (werkblad 1).

Interactie tijdens de les

Hebben de kinderen wel of geen device tot hun beschikking? De digibordles wordt in twee varianten aangeboden. U maakt vooraf de keuze voor:

Optie 1: De kinderen hebben geen

devices [tablet, notebook of telefoon] tot hun beschikking tijdens de les. In deze variant is er geen digitale interactie via het digibord. U schrijft bijvoorbeeld bij het maken van een woordweb zelf de woorden op het digibord.

Optie 2: De kinderen hebben wel devices [tablet, notebook of telefoon] tot hun beschikking tijdens de les. In deze variant is er digitale interactie via het digibord. Tijdens de les gebruiken de kinderen hun device bijvoorbeeld om woorden in te sturen voor het woordweb.

Inhoud van de les

Deel 1

Onderdeel 1

De kinderen spelen klassikaal de Magische Onderwaterwereld-Quiz.

Tijdens de quiz beantwoorden de kinderen stellingen door te gaan staan als ze denken dat het 'waar' is en te blijven zitten als ze denken dat het 'niet waar' is. Na elke vraag wordt het juiste antwoord getoond.

Onderdeel 2

Een kort gesprek over de invloed van de groep op het gedrag van de kinderen. Wat is er met jou gebeurd

tijdens de quiz? Keek je naar anderen? Ben je bijvoorbeeld gaan staan omdat de meeste kinderen stonden? Of bleef je bij je eigen antwoord? Waarom volg je soms de groep?

Onderdeel 3

Aan de hand van filmfragmenten over groepsdieren bekijken de kinderen met welke eigenschappen dieren de groep versterken. Wat zien ze? Ze leren meer over groepsgedrag in de onderwaterwereld. Samen sta je sterker.

Deel 2

Onderdeel 4

De kinderen bedenken met welke eigenschappen ze zelf de groep kunnen versterken en maken een woordweb. Ze kiezen allemaal 1 eigenschap die ze in gaan zetten in de groep.

Deel 3

Onderdeel 5

Tijd om creatief te worden! De kinderen gaan aan de slag met hun eigen puzzelstuk. Elk kind tekent hierop met welke eigenschap hij of zij de groep gaat versterken. Daarna kleuren ze hun puzzelstuk in als een stukje oceaan.

Tip: Daag de kinderen uit om de puzzel zo te maken dat alle stukken straks aan elkaar passen. Bijvoorbeeld door over de randen heen te tekenen met elkaar.

Onderdeel 6

De les sluit af met het leggen van de oneindige onderwaterpuzzel. Alle puzzelstukken worden aan elkaar gelegd. Er ontstaat zo een prachtig onderwater-kunstwerk met alle persoonlijke eigenschappen in de groep! Kijk er samen naar.

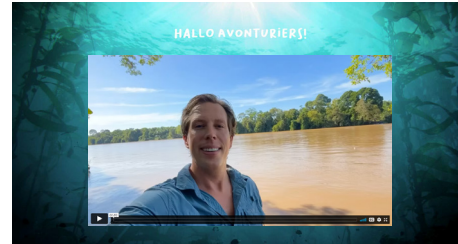
SLIDE 1

Titelpagina van de les

Vertel de kinderen dat zij zo een les gaan volgen van Expeditie Oceaan.

SLIDE 2

Openingsvideo van Freek Vonk: 'Leuk dat jullie je gaan onderdompelen in de magische onderwaterwereld!'

Bekijk samen de openingsvideo van Freek Vonk.

SLIDE 3

Lesdoel

SLIDE 4

Voorpagina van de quiz

Vertel: "Jullie gaan zo de Magische Onderwaterwereld-quiz spelen. Denk je dat de stelling WAAR is, dan ga je staan. Is het volgens jou NIET WAAR, dan ga je zitten .

We gaan het eerst even oefenen. Dus als je denkt dat het WAAR is, ga je staan.

- Het grootste deel van de aarde is bedekt met water (WAAR)
- De oceaan vervuult door alle vissenpoep (NIET WAAR)."

Start de Quiz. Er komen nu 8 stellingen.

SLIDE 5 t/m 22

Stelling 1 – 8
Toelichting 1 – 8

Stelling
Lees de stelling voor. Zeg tegen de kinderen: “Als je denkt dat het waar is, ga je staan. En als je denkt dat het niet waar is, blijf je zitten.”

Toelichting
Bekijk daarna samen met de kinderen het antwoord.

SLIDE 23

Vertel: “Je hebt net steeds een antwoord gekozen door te blijven zitten of te gaan staan.”

Vraag: “Hoe werkt dat bij jou? Heb je steeds je eigen antwoord gekozen of keek je ook wel naar wat de anderen deden?”

Vraag eventueel door:
- Wanneer ging je staan of bleef je zitten omdat een ander dat deed?
- Waarom ging je met de ander mee?
-Is dat goed of fout?

Wijs erop dat het niet gek is dat je soms de groep automatisch volgt. Dat gebeurt in de natuur ook bij groepsdieren. Om te overleven heb je de groep vaak nodig.

SLIDE 24

Hoe gaat dat in de dierenwereld?

Vertel: “Je gaat kijken naar dieren die in groepen leven. Als we de filmfragmenten hebben bekeken, vraag ik welke eigenschappen je hebt gezien die deze dieren inzetten om hun groep sterker te maken. Je kunt daarop letten als je gaat kijken.”

SLIDE 25

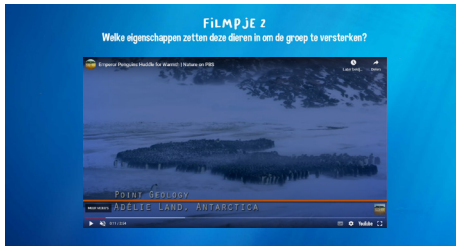

Filmpje 1

BESCHERMING TEGEN ROOFDIEREN

Vertel:
“In de oceaan is niks om je achter te verschuilen. Daarom verstopten de visjes zich achter elkaar. Natuurlijk wil iedereen het liefste in het midden zwemmen want dan is de kans dat je wordt opgegeten door roofdieren het kleinst.”

SLIDE 26

Filmpje 2 (Engelstalig)

ELKAAR HELPEN (Babysitten)

Vertel:

“Terwijl papa en mama pinguïn op vissenjacht zijn, verblijft hun kuiken vanaf een week of zes in een soort crèche die door een aantal ouderpinguïns wordt bewaakt.”

ELKAAR WARM HOUDEN

Vertel:

“De dieren moeten zich wapenen tegen de kou. Vooral de kleintjes moeten beschermd worden. Daarom gaan de diertjes dicht tegen elkaar aan staan, langzaam steeds een plekje opschuivend zodat elke uk even lang in de ijzige kou of in het warmere centrum staat.”

SLIDE 27

Filmpje 3 (Engelstalig)

SAMENWERKING OM TE JAGEN

Vertel:

“Orka’s werken samen om pinguïns en zeehonden van ijschatten te schuiven. Ieder heeft dan zijn eigen taak. Het is een ongelooflijk goed team!”

SLIDE 28

Vertel: “We hebben gezien hoe de dieren in een groep leven.”

Vraag:

- Welke eigenschappen heb je gezien die de groep versterken? Noteer je antwoord. Werk je met devices laat dan de antwoorden naar de tekstwall sturen. Werk je zonder devices bespreek deze dan mondeling met elkaar.

Bespreek de eigenschappen.

- Welke eigenschap had je zelf nog niet bedacht?
- Wat kunnen we van de dieren leren?
- Hoe hebben jullie elkaar nodig?

Voorbeelden:

- Van elkaar leren;
- Taken verdelen;
- Elkaar waarschuwen;
- Voor elkaar opkomen.

SLIDE 29

Deel 2: Welke rol heb jij in de groep?

Lees samen de tekst die op de slide staat: “We hebben gezien hoe de dieren in een groep elkaar versterken. Wij kunnen elkaar in onze groep ook helpen met onze sterke eigenschappen.”

SLIDE 30

Wat zijn jouw sterke eigenschappen?

Vertel: “Bedenk drie of meer sterke eigenschappen van jezelf. Soms vind je het moeilijk om zoiets van jezelf te zeggen. Vaak weet iemand die jou al een poosje kent meteen wat een sterke eigenschap van je is. Maak daar gebruik van!”

Tip: Laat de kinderen overleggen met hun schoudermaatje over hun eigenschappen. Welke eigenschappen springen eruit?

SLIDE 31

Kies welke eigenschap jij in kunt zetten in de groep.

Vertel: “Kies één van je sterke eigenschappen. Kies die eigenschap waarvan jij denkt dat je de groep daar het meest mee versterkt. Werk je met devices laat dan de antwoorden naar de woordweb sturen. Werk je zonder devices schrijf deze dan in een woordweb op het bord.”

Bespreek het woordweb. Gebruik eventueel deze vragen:

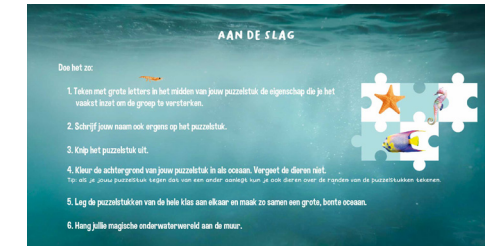
- Wat zegt dit over onze groep?
- Wat valt op?
- Zijn er nog eigenschappen die we missen?

SLIDE 32

Deel 3: Maak samen een oneindige onderwaterpuzzel.

SLIDE 33

Vertel: “Jullie gaan samen een oneindige onderwaterpuzzel maken van met de sterke eigenschappen van de groep.”

Vraag: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de puzzel helemaal in elkaar past?

Stuur erop aan dat kinderen met eigenschappen als organiseren, overzicht houden of leidinggeven samen hun klasgenoten aansturen zodat de puzzel één geheel vormt.

Geef aan hoeveel tijd de kinderen hebben voor het tekenen en inkleuren van hun puzzelstuk.

Hang de puzzelstukken in het lokaal en kijk er samen naar.

SLIDE 30

Wat zijn jouw sterke eigenschappen?

Vertel: “Bedenk drie of meer sterke eigenschappen van jezelf. Soms vind je het moeilijk om zoiets van jezelf te zeggen. Vaak weet iemand die jou al een poosje kent meteen wat een sterke eigenschap van je is. Maak daar gebruik van!”

Tip: Laat de kinderen overleggen met hun schoudermaatje over hun eigenschappen. Welke eigenschappen springen eruit?

SLIDE 31

Kies welke eigenschap jij in kunt zetten in de groep.

Vertel: “Kies één van je sterke eigenschappen. Kies die eigenschap waarvan jij denkt dat je de groep daar het meest mee versterkt. Werk je met devices laat dan de antwoorden naar de woordweb sturen. Werk je zonder devices schrijf deze dan in een woordweb op het bord.”

Bespreek het woordweb. Gebruik eventueel deze vragen:

- Wat zegt dit over onze groep?
- Wat valt op?
- Zijn er nog eigenschappen die we missen?

SLIDE 32

Deel 3: Maak samen een oneindige onderwaterpuzzel.

SLIDE 33

Vertel: “Jullie gaan samen een oneindige onderwaterpuzzel maken van met de sterke eigenschappen van de groep.”

Vraag: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de puzzel helemaal in elkaar past?

Stuur erop aan dat kinderen met eigenschappen als organiseren, overzicht houden of leidinggeven samen hun klasgenoten aansturen zodat de puzzel één geheel vormt.

Geef aan hoeveel tijd de kinderen hebben voor het tekenen en inkleuren van hun puzzelstuk.

Hang de puzzelstukken in het lokaal en kijk er samen naar.

SLIDE 34

Afsluitende slide

Heeft de onderwaterwereld leerlingen geïnspireerd om tot actie over te gaan? Dan kunnen ze meer informatie vinden op de actie-pagina van Expeditie Oceaan.

ah.nl/oceaan